

بررسی تحقق اهداف حیطه شناختی (دانشی) تربیت بدنی در دانش‌آموزان

علیرضا بابایی مزرعه‌نو^۱

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۲۵

دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۶

چکیده

در این مقاله تحقق اهداف حیطه شناختی تربیت بدنی در دانش‌آموزان پسر مدارس متوسطه شهر یزد بررسی شده است. تحقیق از نوع تحقیقات میدانی و به روش توصیفی است. با توجه به هدف پژوهش، ابزار اندازه‌گیری این پژوهش، آزمون چهارگزینه‌ای محقق ساخته در رابطه با مطالب علمی در حوزه درس تربیت بدنی است. روایی ابزار محقق ساخته از نوع روایی محتوایی با استفاده از نظر متخصصان و صاحب نظران مورد بررسی قرار گرفت و تأیید شد. پایایی آن با اجرا بر روی چهل دانش‌آموز با دو روش آلفای کرونباخ و دونیمه کردن (زوج و فرد) به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۸۹ به دست آمد. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر مدارس متوسطه شهر یزد بود که بالغ بر ۳۹۳۸۷ نفر بودند و نمونه‌ای شامل ۳۸۰ دانش‌آموز (۲۰۰ دانش‌آموز دوره اول متوسطه و ۱۸۰ دانش‌آموز دوره دوم متوسطه) مطابق جدول کرجسی - مورگان انتخاب شدند. در نهایت نتایج حاصل از تحقیق نشان داد میانگین به دست آمده به طور معنی داری با میانگین آزمون اختلاف دارد $P < 0/001$ و $T(379) = -28/1$. اندازه اثر $(d = -1/5)$ اشاره به یک اثر زیاد دارد که هدف تکامل شناختی تربیت بدنی در دانش‌آموزان تحقق نیافته است؛ بنابراین، توصیه می‌شود که معلمان تربیت بدنی به هدف شناختی توجه بیشتری داشته باشند و در جهت آشنایی دانش‌آموزان با مطالب علمی (شناختی) تربیت بدنی عنایت ویژه‌ای داشته باشند.

واژگان کلیدی: اهداف شناختی، تربیت بدنی، دوره متوسطه، حیطه شناختی.

مقدمه

۶

دوره ۳، شماره ۱
بهار ۱۴۰۳

آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای مسئول تحقق بخشیدن به اهداف تعلیم و تربیت در جامعه بوده است و رسالت هدایت نسل جوان را بر عهده دارد. این نهاد از طریق سازمان‌های آموزشی اهداف متفاوت و مختلفی را دنبال می‌کند و وسعت و کثرت وظایف آن فراتر از سایر مؤسسات و سازمان‌هاست (علاقه‌مند، ۱۳۶۲: ۸۲). تربیت بدنی و ورزش از دید صاحب‌نظران اکثر مکاتب، بخش مهمی از تعلیم و تربیت را تشکیل می‌دهد (قراخانلو و دیگران، ۱۳۶۶: ۱۰۰ و خلجی، ۱۳۷۸). تربیت بدنی به‌عنوان یکی از ارکان تربیت عمومی در دوران تربیت رسمی از جایگاه خاصی برخوردار است. اهمیت این امر مهم، در دوران ابتدایی که از نظر شکل‌پذیری شخصیت کودک دوران حساسی است، دوچندان می‌شود. از طرفی، چون تربیت کودکان یک جامعه در ابعاد مختلف جسمی، اجتماعی، ذهنی و روانی از طریق فعالیت‌های بدنی متناسب با شرایط رشد و وضع جسمانی بهتر، می‌تواند در انسجام شخصیت آنها مؤثر باشد، آموزش تربیت بدنی از مهم‌ترین وظایف آموزش و پرورش به‌شمار رفته توجه جدی دست‌اندرکاران را به برنامه‌ریزی این امر مهم معطوف می‌دارد (عسگریان، مظلومی و دباغان، ۱۳۷۹: ۷۳).

اهداف تربیت بدنی عبارتند از نتایج مطلوب حاصل از شرکت در یک برنامه کامل و منطقی تربیت بدنی. چهار هدف اصلی در تربیت بدنی وجود دارد که عبارتند از تکامل جسمانی، تکامل عصبی، تکامل شناختی و تکامل احساسی (عاطفی). این اهداف پیش از این، مبنای تعریف برنامه‌های درسی مدارس و الزامات آموزشی دانش‌آموزان بوده‌اند. اهداف چهارگانه تربیت بدنی و ورزش در پرورش انسان کامل و متعادلی که در اجتماع عنصری ارزشمند خواهد شد، مؤثرند. با اینکه اظهارات و گفته‌ها راجع به اهداف تربیت بدنی و ورزش متفاوت است، ولی این

بررسی تحقق اهداف حیطه شناختی (دانشی) تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان

اهداف در چهار طبقه جسمانی، عصبی - عضلانی، شناختی و عاطفی (احساسی) قابل تفکیک هستند که هدف تکامل شناختی، ساختن چهارچوب یک معرفت (دانش) و قابلیت تفکر در مورد این معرفت و تفسیر آن را مورد توجه قرار می‌دهد (وست و بوچر، ۱۳۸۳: ۸۴ و خلجی، ۱۳۷۸).

صالحی‌عمران، جوادی‌پو و محمدی‌زاد (۱۳۹۴) در مقاله «بررسی میزان تحقق اهداف آموزشی درس تربیت‌بدنی مدارس دوره ابتدایی» و سلطانی‌مقدم، ثقة‌الاسلامی و میرکازمی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان «بررسی حیطه‌های مختلف درس تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی» به این نتایج دست یافتند که اهداف آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره ابتدایی در سطح دانش کمتر از حد متوسط، در سطح مهارتی بیش از حد متوسط و در سطح نگرشی بالاتر از حد متوسط بوده است. تاراسی و دیگران (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان «توصیف و مقایسه میزان تحقق اهداف تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان پسر در پایه‌های تحصیلی دوره متوسطه» به این نتایج دست یافتند که تفاوت معناداری در دستیابی به اهداف تکامل جسمانی و تکامل عصبی - عضلانی در بخش روستایی وجود دارد؛ همچنین بین تکامل اهداف عصبی - عضلانی و تکامل شناختی در بخش شهری تفاوت معناداری مشاهده گردید؛ همچنین در بین پایه‌های اول، دوم و سوم بخش روستایی در تکامل هدف عاطفی و هدف شناختی و تکامل هدف جسمانی و هدف عاطفی در بخش شهری تفاوت معناداری مشاهده نگردید. نتایج در رابطه با حیطه شناختی، گویای وضعیت نامناسب تکامل این حیطه با اجرای درس تربیت‌بدنی در مدارس می‌باشد که وجود کتابی جامع و مدون می‌تواند، در رفع این مشکل کارساز باشد. در حیطه عاطفی نیز هیچ نوع تغییر محسوسی در دانش‌آموزان با اجرای این درس مشاهده نگردید که نشان‌دهنده کم‌اهمیت بودن این درس در نظر آنها می‌باشد و بخشی از این مشکل با بازنگری سرفصل این درس مرتفع خواهد شد.

ضرورت وجودی درس تربیت‌بدنی در مدارس به بعد جسمانی خلاصه و محدود نمی‌شود؛ بلکه دارای اثرات و فواید شناختی و اجتماعی نیز می‌باشد (پومیل‌گاج و دیگران به نقل از جوادی‌پور و دیگران، ۱۳۸۶)؛ همچنین، نتایج حاصل از برخی پژوهش‌ها در رابطه با

مشکلات تربیت بدنی نشان می‌دهد که تأمین رشد همه‌جانبه در ابعاد جسمانی، روانی، فکری، اخلاقی و عاطفی افراد که از اهداف ضروری تربیت بدنی است، آن‌طور که شایسته است، مورد توجه قرار نمی‌گیرد (همتی‌نژاد، ۱۳۷۱: ۳۳ و آزمون، مظفری و هادوی، ۱۳۸۹). از طرفی، برنامه‌های تنظیمی اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش که دربرگیرنده هدف‌های مطلوب تربیتی است، در برخی مدارس به‌طور صحیح اجرا نمی‌شود (سجادی، ۱۳۷۱: ۳۸ و رمضانی‌نژاد، رحیمی و همتی‌نژاد ۱۳۸۴) و اجرای درس تربیت بدنی در حد کافی مناسب نمی‌باشد که علت آن کافی نبودن میزان سرانه ورزشی اختصاص یافته به هر دانش‌آموز از طرف وزارت آموزش و پرورش، کمبود و ناکافی بودن زمان، امکانات، تجهیزات و فضای ورزشی موجود در مدارس می‌باشد (کاشف، ۱۳۷۱: دهقانی، ۱۳۷۹؛ انوشه، ۱۳۸۶ و شعبانی بهار، عرفانی و بختیار، ۱۳۸۶).

در شرایط فعلی، اهداف مورد نظر برنامه‌های تربیت بدنی در دوره ابتدایی به‌نحو مطلوب تحقق نمی‌یابد و این امر موجبات ضعف در اجرای برنامه‌ها در دوره متوسطه و عدم دستیابی به اهداف کلی تربیت بدنی در آموزشگاه‌ها را فراهم آورده است (جلیلی، ۱۳۷۱: ۴۴ و هژبری، رمضانی‌نژاد و همتی‌نژاد، ۱۳۹۲). درس تربیت بدنی از اهداف اصلی خود که رساندن انسان به کمال مطلوب است فاصله گرفته است. برای رفع و اصلاح این مشکلات، نیاز به تحقیقات گسترده در مورد درس تربیت بدنی در مدارس احساس می‌شود (شیرعلی، ۱۳۷۲: ۱۰۱ و هژبری، رمضانی‌نژاد و همتی‌نژاد، ۱۳۹۲). بین میانگین‌های دانش و مهارت دانش‌آموزان تفاوتی معنادار وجود دارد. میانگین مهارت دانش‌آموزان بیشتر از میانگین دانش آنها بوده است (شعبانی بهار، عرفانی و اشراقی، ۱۳۸۷ و صالحی‌عمران، جوادی‌پور و محمدی‌زاد، ۱۳۹۴). حدود ۵۰ درصد از زمان کلاس درس تربیت بدنی به فعالیت‌های فیزیکی پرداخته می‌شود و بالابردن تعامل بین معلم و دانش‌آموز و بالابردن سطوح آموزشی تربیت بدنی باعث افزایش فعالیت فیزیکی در کلاس درس تربیت بدنی می‌شود (Dudle, 2012). توانایی دانش‌آموزان در درس تربیت بدنی را به‌طور کلی نسبتاً مطلوب می‌باشد (بهزادپور و موسی‌پور، ۱۳۸۲؛ Filiz, 2012 و فاضلی‌فر ۱۳۸۳).

تحقیقات انجام‌شده در بررسی نحوه اجرای درس تربیت‌بدنی در مدارس کشور نقاط ضعف بسیاری را نشان می‌دهد. حقیقت این است که درس تربیت‌بدنی با نارسایی‌ها و کاستی‌های فراوانی روبه‌رو است و آن‌چنان‌که شایسته است، از ارزش لازم برخوردار نمی‌باشد و طبعاً تأثیرات آن نیز ناکافی و زودگذر است. بیشتر فعالیت‌های تربیت‌بدنی در جهت قهرمان‌پروری صورت می‌گیرد که تعداد محدودی از دانش‌آموزان در آن شرکت می‌کنند و در کل، هدف‌های اصلی تربیت‌بدنی فراموش شده است (اسکندری، ۱۳۸۶: ۵۹ و شعبانی‌بهار، عرفانی و بختیار، ۱۳۸۶).

با عنایت به پژوهش‌های انجام‌شده، هدف این تحقیق بررسی «تحقق اهداف شناختی تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان پسر مدارس متوسطه شهر یزد» بود و سؤال تحقیق این بود که آیا اهداف شناختی تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان تحقق یافته است یا خیر.

روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق از نظر مکان اجرا میدانی و از نظر هدف کاربردی می‌باشد و روش آن، توصیفی است. جامعه آماری پژوهش شامل تمام دانش‌آموزان پسر دوره‌های روزانه اول و دوم متوسطه شهر یزد بود که بالغ بر ۳۹۳۸۷ نفر بودند. حجم نمونه مورد مطالعه مطابق جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) ۳۸۰ نفر بود که با توجه به توزیع افراد در جامعه آماری از لیست مدارس متوسطه به صورت خوشه‌ای تصادفی هشت مدرسه انتخاب شد؛ سپس به نسبت دانش‌آموزان حاضر در دوره‌های اول و دوم متوسطه و پایه‌های تحصیلی به صورت تصادفی نمونه مشخص شد؛ بعد با مراجعه به مدارس، آزمون درس تربیت‌بدنی اجرا گردید. با توجه به هدف، ابزار اندازه‌گیری این پژوهش، آزمون محقق‌ساخته چهارگزینه‌ای در رابطه با مطالب علمی در حوزه درس تربیت‌بدنی می‌باشد که تنها یک گزینه صحیح بوده است و نمره‌گذاری به این صورت بود که به گزینه‌های غلط، نمره (۰) و به گزینه صحیح، نمره (۱) اختصاص یافته است که از ۳۰ سؤال چهارگزینه‌ای در مورد اطلاعات و دانش تربیت‌بدنی دانش‌آموزان شامل شناختن اهداف تربیت‌بدنی، آسیب‌های ورزشی، کمک‌های اولیه، فیزیولوژی ورزشی و تغذیه ورزشی سنجیده شد. روایی ابزارهای پژوهش در جلسات

متعدد با متخصصان رشته‌های تربیت‌بدنی و تحقیقات آموزشی مورد بحث قرار گرفت که این ابزار تا چه حد جنبه‌های مهم هدف تحقیق را اندازه‌گیری می‌کند. بدین ترتیب، با اعمال نظر متخصصان روایی محتوایی این ابزار به حد مطلوب و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی آزمون با روش ثبات درونی از روش‌های دونیمه‌کردن (زوج - فرد) و ضریب آلفا به دست آمده است که به طور تصادفی بر روی ۴۰ نفر اجرا شد و ضریب پایایی از روش‌های دونیمه کردن و ضریب آلفا به ترتیب ۰/۸۹ و ۰/۸۱ به دست آمد که نشانگر پایایی بالایی می‌باشد. شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) هر یک از سؤالات پرسش‌نامه محاسبه شده و برای جواب‌گویی به سؤال پژوهش با تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، از آمار استنباطی پارامتریک، آزمون تی تک‌نمونه استفاده شده است.

یافته‌ها

شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) جواب صحیح شرکت‌کنندگان به هر یک از سؤالات آزمون تربیت‌بدنی در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار پاسخ صحیح به سؤالات آزمون حوزه‌شناختی درس تربیت‌بدنی

میانگین	انحراف معیار	سؤالات
۰/۵	۰/۶	۱. مهمترین هدف از پرداختن به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی چیست؟
۰/۵	۰/۴	۲. از اجزای بسیار مهم آمادگی تندرستی نمی‌باشد.
۰/۳	۰/۰۷	۳. مهمترین عامل در تمرین و بهبود آمادگی جسمانی کدام یک می‌باشد؟
۰/۵	۰/۴	۴. در یک فعالیت ورزشی به مدت یک تا دو ساعت، زمان سردکردن چند دقیقه است؟
۰/۴	۰/۲	۵. هدف کلی کشش کدام یک می‌باشد؟
۰/۵	۰/۴	۶. از لحاظ انرژی تولیدی بر واحد وزن، کدام یک از موارد، بالاتر است؟
۰/۵	۰/۵	۷. احتیاج ورزشکاران به کدام گروه از ویتامین‌ها محسوس‌تر است؟
۰/۵	۰/۳	۸. اوج دوره رشد برای پسرها در چه سنی است؟
۰/۴	۰/۲	۹. مشخصه‌هایی مانند قد و قواره، تناسب بدنی، قیافه و چهره با چه عواملی تعیین می‌شوند؟
۰/۴	۰/۳	۱۰. آشنایی با اصول بهداشت و تغذیه ورزشی جزء کدام یک از اهداف تربیت‌بدنی می‌باشد؟

بررسی تحقق اهداف حیطة شناختی (دانشی) تربیت بدنی در دانش آموزان

میانگین انحراف معیار	سؤالات
۰/۴	۰/۲ ۱۱. تمایل به یادگیری مهارت ورزشی جزء کدام یک از اهداف تربیت بدنی می باشد؟
۰/۵	۰/۴ ۱۲. توسعه آمادگی جسمانی مرتبط با سلامت جزء کدام یک از اهداف تربیت بدنی می باشد؟
۰/۵	۰/۷ ۱۳. کدام یک از اهداف عاطفی-روانی تربیت بدنی می باشد؟
۰/۵	۰/۵ ۱۴. کدام یک از اهداف اجتماعی تربیت بدنی می باشد؟
۰/۵	۱/۵ ۱۵. مهمترین نبض در موارد اضطراری و اورژانس در کجا واقع است؟
۰/۵	۰/۵ ۱۶. سه اقدام اساسی به ترتیب اهمیت، در مواقع اضطراری و بروز حادثه عبارتند از:
۰/۴	۰/۲ ۱۷. در صورت درد در خونریزی از بینی باید از کدام دارو استفاده کرد؟
۰/۵	۰/۷ ۱۸. کدام عامل درجه حرارت بدن را بالا می برد؟
۰/۵	۰/۶ ۱۹. کدام مورد باعث آسیب های ورزشی می شود؟
۰/۵	۰/۷ ۲۰. اندازه استاندارد طول زمین فوتبال چقدر است؟
۰/۵	۰/۶ ۲۱. بازی والیبال در مسابقات مدارس چند گیم است؟
۰/۵	۰/۳ ۲۲. اندازه ابعاد زمین بسکتبال چقدر است؟
۰/۴	۰/۲ ۲۳. در هندبال، تعداد کل بازیکنان، بازیکنان داخل زمین و تعداد کل داوران به ترتیب برابر است با:
۰/۲	۰/۰۳ ۲۴. ورزش ملی ایران چیست؟
۰/۵	۰/۵ ۲۵. مسافت دوی ماراتن تقریباً چند کیلومتر است؟
۰/۳	۰/۲ ۲۶. تعداد کل داوران در بازی تنیس روی میز چند نفر است؟
۰/۴	۰/۲ ۲۷. به نوارهای همبندی که عضلات را به استخوانها متصل می کنند چه می نامند؟
۰/۵	۰/۳ ۲۸. دونه دوی ماراتن از کدام سیستم استفاده می کند؟
۰/۵	۰/۵ ۲۹. شایع ترین مفاصل که دچار کشیدگی رباطها می شوند عبارتند از:
۰/۴	۰/۲ ۳۰. در بازی بدمینتون ضربه های بالای سر که با ارتفاع به انتهای زمین حریف فرستاده می شود چه نامیده می شود؟

با توجه به جدول شماره ۱ سؤالات ۱۳ و ۱۸ دارای بیشترین میانگین جواب صحیح (۰/۷)، همچنین سؤالات ۳ و ۲۴ دارای کمترین میانگین (به ترتیب ۰/۰۷ و ۰/۰۳) می باشند. حال این که آیا هدف تکامل شناختی تربیت بدنی در دانش آموزان تحقق یافته است، با توجه به جدول شماره ۲ میانگین و انحراف معیار آزمون به ترتیب ۱۱ و ۲/۹ می باشد و ضمناً اختلاف میانگین ها، برابر ۴- است.

جدول ۲: نتایج آزمون تی یک نمونه، آزمون تربیت بدنی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	مقدار ثابت	تفاوت از میانگین	مقدار تی	درجات آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)
آزمون تربیت بدنی	۱۱	۲/۹	۱۵	-۴	-۲۸/۱	۳۷۹	۰/۰۰۰

میانگین به دست آمده (۱۱) به طور معنی داری با میانگین آزمون (۱۵) اختلاف دارد $P < ۰/۰۰۱$ و $T(۳۷۹) = -۲۸/۱$. اندازه اثر $(d = -۱/۵)$ اشاره به یک اثر زیاد دارد که هدف تکامل شناختی تربیت بدنی در دانش آموزان تحقق نیافته است.

بحث و نتیجه گیری

میانگین (۱۱) و انحراف معیار (۲/۹) آزمون تربیت بدنی به طور معنی داری با میانگین نمره آزمون (۱۵) اختلاف دارد $p < ۰/۰۰۱$ و $t(۳۷۹) = -۲۸/۱$. اندازه اثر $(d = -۱/۵)$ اشاره به یک اثر زیاد دارد؛ بنابراین براساس این نتایج هدف شناختی تربیت بدنی در دانش آموزان پسر مدراس متوسطه تحقق نیافته است که نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که اجرای درس تربیت بدنی در حد کافی مناسب نمی‌باشد و علت آن را کافی نبودن میزان سرانه ورزشی اختصاص یافته به هر دانش آموز از طرف وزارت آموزش و پرورش، کمبود و ناکافی بودن زمان، امکانات، تجهیزات و فضای ورزشی موجود در مدارس می‌باشد (کاشف، ۱۳۷۱؛ شیرعلی، ۱۳۷۲؛ همتی نژاد، ۱۳۷۱؛ سجادی، ۱۳۷۱؛ جلیلی، ۱۳۷۱؛ دهقانی، ۱۳۷۹؛ اسکندری، ۱۳۸۶ و شعبانی بهار، عرفانی و اشراقی ۱۳۸۷) که با تحقیق حاضر هم خوانی دارد.

همچنین اهداف آموزشی درس تربیت بدنی دوره ابتدایی در سطح مهارتی تحقق یافته است (بیشتر از حد متوسط بوده است) و بین میانگین‌های دانش و مهارت دانش آموزان تفاوتی معنادار وجود دارد. میانگین مهارت دانش آموزان بیشتر از میانگین دانش آنها بوده است؛ از این نظر که میانگین دانش دانش آموزان کمتر بوده است، با تحقیق حاضر هم خوانی دارد (صالحی عمران، جوادی پور و محمدی زاد، ۱۳۹۴)، اما توانایی دانش آموزان در درس تربیت بدنی را به طور کلی نسبتاً مطلوب عنوان کردند (بهبادپور و موسی پور، ۱۳۸۲؛

بررسی تحقق اهداف حیطة شناختی (دانشی) تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان

Filiz, 2012؛ Dudle, 2012 و فاضلی فر (۱۳۸۳). با تحقیق حاضر هم‌خوانی ندارد که البته در تحقیقات، مستقیم به حوزه شناختی درس تربیت‌بدنی اشاره نشده و به‌صورت کلی عنوان شده است. از نظر محققان، تحقق نیافتن این هدف می‌تواند به این دلیل باشد که در زمان محدود درس تربیت‌بدنی، (حدود ۹۰ دقیقه در هفته) امکان تدریس نظری درس تربیت‌بدنی بسیار کم است.

با توجه به عدم تحقق هدف تکامل شناختی درس تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان، بهتر است که معلمان تربیت‌بدنی به هدف شناختی توجه بیشتری داشته باشند و در جهت آشنایی دانش‌آموزان با مطالب علمی (شناختی) تربیت‌بدنی عنایت ویژه‌ای داشته باشند.

تقدیر و تشکر

از همکاران و دانش‌آموزانی که در اجرای پژوهش مساعدت داشتند، صمیمانه سپاسگزاریم. در ضمن، پژوهش با اعتبارات مالی شورای تحقیقات اداره کل آموزش و پرورش استان یزد انجام گرفته است که از اعضای محترم آن شورا، جهت حمایت‌های علمی و مالی، تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع و مأخذ

- آزمون، جواد؛ مظفری، امیراحمد و هادوی، فریده (۱۳۸۹). «مقایسه ادراک دانش‌آموزان دختر و پسر ایرانی از تربیت‌بدنی و ورزش مدرسه‌ای». المپیک. ۳: ۱۰۶-۹۵.
- اسکندری، حسین (۱۳۸۶). شناسایی و تهیه برنامه درسی متناسب با استعدادهای متنوع دانش‌آموزان در حوزه تربیت‌بدنی در دوره راهنمایی و متوسطه. تهران: مؤسسه پژوهشی برنامه‌ریزی درسی و نوآوری آموزشی.
- انوشه، سروناز (۱۳۸۶). «بررسی دیدگاه اولیای دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهر تهران نسبت به وضعیت فعلی درس تربیت‌بدنی و ورزش». پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت‌بدنی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- بهزادپور، فرزانه و موسی‌پور، نعمت‌الله (۱۳۸۲). «ارزشیابی اجرای درس تربیت‌بدنی در مدارس متوسطه ناحیه ۲ کرمان». مجموعه مقالات چهارمین همایش علمی تربیت‌بدنی و تندرستی مدارس. تهران: انتشارات دفتر تحقیق و توسعه.

- تاراسی، ذبیح‌الله؛ رضایی‌تبار، سمیه؛ صادقی؛ رضا و ظفری، اردشیر (۱۳۹۰). «توصیف و مقایسه میزان تحقق اهداف تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان پسر در پایه‌های تحصیلی دوره متوسطه». ششمین همایش ملی دانشجویان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران. تهران.
- جلیلی، قوام‌الدین (۱۳۷۱). بررسی عوامل مانع پیشرفت درس تربیت‌بدنی. خلاصه تحقیقات. تهران: اداره کل تربیت‌بدنی.
- جوادی‌پور، محمد؛ علی‌عسگری، مجید؛ کیامنش، علیرضا و خبیری، محمد (۱۳۸۶). «نظرگاه‌ها، رویکردها، و الگوهای طراحی برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی». **اندیشه‌های نوین تربیتی**. ۳ (۳ و ۴): ۱۳۵-۱۱۹.
- خلجی، حسن (۱۳۷۸). اصول و مبانی تربیت‌بدنی. انتشارات دانشگاه پیام نور. چاپ دوم.
- دهقانی، محمدرضا (۱۳۷۹). «تربیت‌بدنی مدارس راهنمایی از دیدگاه مدیران مدارس، معلمان تربیت‌بدنی و دانش‌آموزان شهرستان میبد». پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت‌بدنی و علوم ورزشی. دانشگاه اصفهان.
- رضانی‌نژاد، رحیم؛ رحیمی، وحید و همتی‌نژاد، مهرعلی (۱۳۸۴). «نیازسنجی درس تربیت‌بدنی در مدارس». **المپیک**. ۳ (۳۱): ۱۷-۷.
- سجادی، سیدنصرالله (۱۳۷۱). بررسی نحوه اجرای درس تربیت‌بدنی در مدارس. خلاصه تحقیقات. تهران: اداره کل تربیت‌بدنی.
- سلطانی مقدم، نرجس؛ ثقة‌الاسلامی، علی و میرکازمی، سیده‌عزرا (۱۳۹۹). «بررسی حیطه‌های مختلف درس تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی استان خراسان جنوبی». پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. ۳۱: ۱۶۸-۱۵۳.
- شعبانی‌بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصرالله و بختیار، زهرا (۱۳۸۶). «نظرسنجی و نیازسنجی از دانش‌آموزان در خصوص درس تربیت‌بدنی در مدارس متوسطه شهرستان ملایر». **حرکت**. ۳۳: ۱۶۴-۱۵۳.
- شعبانی‌بهار، غلامرضا؛ عرفانی، نصرالله و اشراقی، امیر (۱۳۸۷). «بررسی عوامل تأثیرگذار در کیفیت‌بخشی به درس تربیت‌بدنی مدارس متوسطه از دیدگاه معلمان». **پژوهش در علوم ورزشی**. ۳ (۲۰): ۱۵۶-۱۴۳.
- شیرعلی، محسن (۱۳۷۲). بررسی و ارزشیابی وضعیت موجود درس تربیت‌بدنی در مدارس. خلاصه مقالات. واحد پژوهش و تحقیق و برنامه‌ریزی. تهران: اداره کل تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش.

بررسی تحقق اهداف حیطة شناختی (دانشی) تربیت بدنی در دانش آموزان

- صالحی عمران، ابراهیم؛ جوادی پور، محمد و محمدی زاد، سمیه (۱۳۹۴). «بررسی میزان تحقق اهداف آموزشی درس تربیت بدنی مدارس دوره ابتدایی». مدیریت و توسعه ورزش. ۲. ج ۴: ۱۳۵-۱۲۴.
- عسگریان، مصطفی؛ مظلومی، طاهره سادات و دباغان، ابوالقاسم. (۱۳۷۹). راهنمای معلمان تربیت بدنی (برنامه ریزی درس تربیت بدنی). تهران: وزارت آموزش و پرورش؛ معاونت پرورشی (مؤسسه فرهنگی منادی تربیت).
- علاقه مند، علی (۱۳۶۲). مقدمات مدیریت آموزشی. تهران: روان.
- فاضلی فر، سعید (۱۳۸۳). «بررسی مقایسه‌ای آمادگی جسمانی دانش آموزان پسر ۱۱ تا ۱۳ ساله شهرستان آمل». حرکت. ۲۸: ۱۲۶-۱۰۷.
- قراخلو، رضا و دیگران (۱۳۶۶). مباحثی در مبانی تربیت بدنی. تهران: جهاد دانشگاهی.
- کاشف، محمد (۱۳۷۱). «بررسی و تجزیه و تحلیل وضعیت برنامه‌های جاری تربیت بدنی و ورزش در مدارس آذربایجان غربی». پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی. تهران: دانشگاه تربیت معلم.
- هژبری، کاظم؛ رضمانی نژاد، رحیم و همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۹۲). «بررسی اولویت درس تربیت بدنی در میان سایر دروس مقطع راهنمایی». مدیریت و توسعه ورزش. ۲ (۳): ۹۰-۷۳.
- همتی نژاد، مهرعلی (۱۳۷۱). ارزشیابی برنامه‌های تربیت بدنی مدارس متوسطه؛ خلاصه تحقیقات. تهران: اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش.
- وست، دبور. آ و بوچر، چارلز. آ. (۱۳۸۳). مبانی تربیت بدنی و ورزش. (ترجمه احمد آزاد). ویراست ۱۴. تهران: کمیته فنی المپیک جمهوری اسلامی ایران (تاریخ انتشار اثر اصلی: ۱۹۹۹).
- Dudle, D. (2012). "Physical activity levels and movement skill instruction in secondary school physical education". *Science and Medicine in Sport*. 15(3):132-137.
- Filiz, A. (2012). "The comparison of public and private primary schools children physical fitness". *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 46: 4703-4707.

فصلنامه علمی - تخصصی مطالعات بین رشته‌ای در آموزش

دوره ۳ / شماره ۱ / بهار ۱۴۰۳ / ۵-۱۶

Interdisciplinary Studies in Education

Vol. 3, No. 1. Spring 2024, 5-16

<https://ise.cfu.ac.ir/>

DOI: 10.22034/ISE.2024.15137.1075

Examining the Achievement of Cognitive (Knowledge) Goals of Physical Education in Students

Alireza Babaei Mazreno

Abstract

This study investigated the achievement of cognitive goals of physical education in high school students of Yazd city. The research was a field study with a descriptive method. The instrument for measuring the research variables was a four-option researcher-made test on scientific topics in the field of physical education. The content validity of the instrument was confirmed by the opinions of experts. The reliability estimate of the instrument was calculated by applying it to 40 students and using Cronbach's alpha and split-half (odd and even) methods, which were 0.81 and 0.89, respectively. The population consisted of 39387 high school male students in Yazd, and a sample of 380 students (200 junior high school students and 180 senior high school students) was selected based on the Morgan-Kerejcie table. The results showed that the cognitive goals of physical education were not achieved in high school male students. Therefore, it is suggested that trained teachers should pay more attention to the cognitive goals, and have a special interest in introducing students to the cognitive (knowledge) content of physical education.

Keywords: Cognitive Goals, Physical Education, High School, Students